KENDELSE AFSAGT AF DOMSTOLENS PRÆSIDENT
8. maj 1991 *

I sag C-356/90 R,

Kongeriget Belgien ved konsulent J. Devadder, conseiller au ministère des Affaires étrangères, du Commerce extérieur et de la Coopération au développement, som befuldmægtiget, bistået af advokat E. Marissens, Bruxelles, og advokat P. Devers, Gent, og med valgt adresse i Luxembourg på Den Belgiske Ambassade, 4, rue de Girondins,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent T. F. Cusack og B. S. Drijber, Kommissionens Juridiske Tjeneste, og med valgt adresse i Luxembourg hos G. Berardis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Centre Wagner, Kirchberg,

sagsøgt,

angående en begæring om udsættelse af gennemførelsen af Kommissionens beslutning 90/627/EØF af 4. juli 1990 om kreditter, som de belgiske myndigheder har ydet to rederier til køb af et 34 000 m³ LPG-skib og to køleskibe (EFT L 338, s. 21),

har

DOMSTOLENS PRÆSIDENT

afsagt følgende

* Processprog: nederlandsk.

Kendelse

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 6. december 1990 har Kongeriget Belgien i medfør af EØF-Traktatens artikel 173, stk. 1, nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning 90/627/EØF af 4. juli 1990 om kreditter, som de belgiske myndigheder har ydet to rederier til køb af et 34 000 m³ LPG-skib og to køleskibe (EFT L 338, s. 21), hvilken beslutning blev meddelt Belgiens Faste Repræsentation den 4. oktober 1990.

2 Beslutningen fastslår i artikel 1, at de kreditter, svarende til en subventionsækvivalent på 35%, som den belgiske regering har ydet til rederiet Fertex og til rederiet Europese Transport Maatschappij Crystal Prince til bygning af henholdsvis et 34 000 m³ LPG-skib og to køleskibe på skibsværftet Boelwerf, er uforenelige med fællesmarkedet.

3 Ved beslutningens artikel 2 pålægges det i medfør af EØF-Traktatens artikel 93, stk. 2, den belgiske regering at tage disse kreditvilkår op til ny behandling med henblik på at nedsætte subventionsækvivalenten til maksimalt 26%, hvilket svarer til den af Kommissionen i henhold til artikel 4, stk. 2, i direktiv 87/167/EØF — af 26. januar 1987, om støtte til skibsbygningsindustrien (EFT L 69, s. 55) — fastsatte maksimumsgrænse for 1989.

4 Ved særskilt dokument, ligeledes indleveret til Domstolens Justitskontor den 6. december 1990, har Kongeriget Belgien i medfør af EØF-Traktatens artikel 185 og 186 fremsat begæring om foreløbige forholdsregler med henblik på, at gennemførelsen af ovennævnte beslutning udsættes, og at det pålægges Kommissionen at fortsætte den administrative procedure i Traktatens artikel 93, stk. 2.

5 Sagsøgte har den 21. december 1990 afgivet skriftligt indlæg vedrørende begæringen om foreløbige forholdsregler.

6 Ved skrivelse indgået til Domstolens Justitskontor den 31. januar 1991 bekræftede sagsøgeren, at der havde fundet drøftelser sted mellem parterne, og at det ikke kunne udelukkes, at sagsøgeren ville frafalde begæringen om foreløbige forholdsregler.

7 Ved telex registreret på Domstolens Justitskontor den 26. marts 1991 har sagsøgeren meddelt Domstolen, at man opretholder begæringen.

8 Inden der tages stilling til, om sagsøgerens begæring kan tages til følge, skal det retsområde kort beskrives, som den anfægtede beslutning har relation til, ligesom der kort skal redegøres for tvistens forhistorie.

9 Ifølge EØF-Traktatens artikel 92, stk. 3, litra d), kan Rådet beslutte, hvilke andre former for støtte end de, der opregnes i litra a)-litra c), der kan betragtes som forenelige med fællesmarkedet.

10 I overensstemmelse hermed vedtog Rådet den 26. januar 1987 direktiv 87/167 om støtte til skibsbygningsindustrien; ifølge direktivets artikel 13 har det gyldighed fra den 1. januar 1987 til den 31. december 1990.

11 I henhold til direktivets artikel 4, stk. 1, kan produktionsstøtte til bygning og ombygning af skibe betragtes som forenelige med fællesmarkedet, såfremt den samlede støtte, udtrykt i nettosubventionsækvivalent, der ydes til hver enkelt kontrakt, ikke overstiger en fælles maksimumsgrænse angivet i procent af kontraktbeløbet eksklusive støtten.

12 Ifølge artikel 4, stk. 2 og 3, fastsættes maksimumsgrænsen af Kommissionen og tages af denne op til revision hver tolvte måned. Med virkning fra 1. januar 1989 blev maksimumsgrænsen fastsat til 26% (jf. Kommissionens meddelelse 89/C 32/06 om støtte til skibsbygningsindustrien, EFT 1989, C 32, s. 3).

13 Det fremgår af direktivets artikel 3, stk. 2, og artikel 4, stk. 4, at maksimumsgrænsen ikke blot gælder for alle former for produktionsstøtte, der ydes direkte til værfterne, men også for støtte af enhver art til rederier til bygning eller ombygning af skibe, når støtten faktisk anvendes til bygning eller ombygning af skibe på EF-værfterne.

14 I overensstemmelse med direktivets artikel 3, stk. 1, modtog Kommissionen anmeldelse om støtteordningen for rederier ifølge den belgiske lov af 23. august 1948, der tager sigte på at opretholde og udvide handelsflåden og havfiskeriet samt skibsbygning, og som med henblik herpå opretter en rederi- og skibsbygningsfond.

15 Det fremgår af sagen, at der efter denne ordning kan ydes støtte i form af lån til lav rente. Lånet kan ikke uden særlig aftale overstige 70% af et nyt skibs værdi. Støtte ydes tillige dels i form af garanti for tillægslån, som optages i kreditinstitutter, dels i form af rentegodtgørelse for halvdelen af renten for disse lån — idet godtgørelsen ikke kan overstige 3% — og hvorved den samlede værdi af lån og garanterede lån ikke kan overstige 85% af skibets pris. I den anfægtede beslutning præciseres det, at lånene, ifølge de belgiske myndigheders oplysninger til Kommissionen, ydes med en rentesats på 4-5%, afdrages over femten år og er afdragsfri i to år regnet fra aflevering af skibet.

16 Den omtvistede støtte til bygning af tre skibe på Boelwerf-værftet blev besluttet af de belgiske myndigheder i 1989. Den består i lån på 85% af kontraktpriserne, der forrentes med 2%, afdrages over femten år og er afdragsfri i tre år.

17 Kommissionen anfører i beslutningen, at under hensyntagen til den på det tidspunkt gældende markedsrentesats på 8,25% svarer den således ydede støtte til en subventionsækvivalent på 35%, altså 9% over maksimumsgrænsen for 1989, mens den selvsamme støtte ydet under iagttagelse af støttevilkårene i henhold til den belgiske ordning, som forinden var anmeldt til Kommissionen, kun ville have udgjort en subventionsækvivalent på 20,5%.

18 Sagsøgeren har ikke bestridt den af Kommissionen således beregnede subventionsækvivalent, men gør gældende, at Kommissionen ikke har taget hensyn til, at den omtvistede støtteordning har to formål. Ifølge selve ordlyden af den belgiske lov tager støtten ikke blot sigte på at støtte udvidelsen af flåderne, fortrinsvis ved bygning på belgiske værfter, men skal også fremme den søfart, der drives under belgisk flag. Inden Kommissionen foretog sin beregning, burde den have udskilt den del af støtten, som ydes til søfart under belgisk flag. Sagsøgeren gør herudover gældende, at direktiv 87/167, som Kommissionen påberåber sig, kun opstiller en formodning for, at støtte, der overstiger den fastsatte maksimumsgrænse, er uforenelig med fællesmarkedet. Kommissionen burde have påvist, at den ydede støtte var i strid med direktivets egentlige formål, som er at modvirke kapacitetsudvidelser på skibsværfterne i Fællesskabet. Den burde i det mindste under den administrative procedure have givet sagsøgeren lejlighed til at bevise, at den omtvistede støtte ikke var i strid med dette formål.

19 Det bemærkes, at i medfør af procesreglementets artikel 83, stk. 2, er fremme af en begæring om udsat gennemførelse af en retsakt eller om foreløbige forholdsregler betinget af, *at* der foreligger omstændigheder, som medfører uopsættelighed, og *at* der er angivet faktiske og retlige grunde til, at udsættelsen eller de foreløbige forholdsregler umiddelbart forekommer berettiget.

20 Ifølge Domstolens faste praksis skal spørgsmålet, om der foreligger uopsættelighed i forbindelse med en begæring om udsættelse eller foreløbige forholdsregler, afgøres under hensyn til, om det er nødvendigt at træffe en foreløbig afgørelse for at undgå, at den part, som begærer udsættelse eller foreløbige forholdsregler, påføres en væsentlig og uoprettelig skade.

21 Herom har sagsøgeren gjort gældende, at de endnu ikke udbetalte dele af lånene, dersom udsættelse ikke gives, ikke kan betales rettidigt til de pågældende rederier. Disse vil få tab på deres virksomhed, men risikerer især ikke at kunne opfylde deres økonomiske forpligtelser over for Boelwerf-værftet. Den standsning af byg-

ningen af de pågældende tre skibe, som bliver følgen, vil alvorligt hindre omstillingen af dette skibsværft.

22 Sagsøgeren har fremhævet, at der i Belgien lægges afgørende vægt på omstillingen af Boelwerf-værftet, som blev indledt i 1986 med støtte fra de belgiske myndigheder, og hvis formål er at reducere værftets kapacitet. Det er en fundamental betingelse for omstillingen, at supplerende foranstaltninger, såsom støtte til rederierne, kan træffes. Det rammer belgiske samfundsinteresser, såfremt en sådan nødvendig omstilling ikke må støttes med supplerende foranstaltninger.

23 Hvad angår den således hævdede skade må det i overensstemmelse med Domstolens faste praksis (jf. bl.a. kendelse afsagt af Domstolens præsident den 15.6.1987, Belgien mod Kommissionen, sag 142/87 R, Sml. s. 2589), bemærkes, at det påhviler den, der begærer udsættelse at godtgøre, at det vil påføre vedkommende personligt et væsentligt og uopretteligt tab, såfremt man afventer afgørelsen i hovedsagen.

24 Den skade, rederierne muligvis udsættes for, og den skade, som muligvis vil blive påført Boelwerf-værftet, hvis omstilling bringes i fare, er ikke for nogen dels vedkommende en skade, som sagsøgeren selv risikerer at blive udsat for. Sagsøgeren har fremhævet den samfundsmæssige interesse i, at værftet omstilles, men har intet anført, hvoraf det kan sluttes, at den hindring, som den anfægtede beslutning muligvis kan medføre for omstillingen, for sagsøgerens vedkommende vil betyde en alvorlig og uoprettelig skade.

25 Det skal i øvrigt bemærkes, at der også kunne have været tale om den situation, at det var det pågældende skibsværft, som gjorde gældende, at den anfægtede beslutning, såfremt gennemførelsen ikke blev udsat, kunne påføre værftet en alvorlig og uoprettelig skade. Men selv i dette tilfælde måtte det af værftet yderligere kræves, *at* en ændring af kreditvilkårene — den eneste forholdsregel, den belgiske regering er pligtig at træffe — bevirkede, at rederierne som låntagere ikke længere ville være i stand til at opfylde deres forpligtelser over for værftet, og *at* denne misligholdelse vil forårsage en alvorlig og uoprettelig skade for værftet, før Domstolens

afgørelse i hovedsagen kan træffes. Som det fremgår, jf. Kommissionens skriftlige indlæg, forbyder den anfægtede beslutning på ingen måde udbetaling af de resterende lånebeløb, forudsat at vilkårene for hele låneydelsen ændres således, at den er under maksimumsgrænsen på 26% som støtteækvivalent.

26 Det fremgår af disse bemærkninger, at begæringen om udsættelse ikke opfylder betingelsen om uopsættelighed.

27 Da begæringen om udsættelse af gennemførelsen af den anfægtede beslutning således ikke kan tages til følge, kan Domstolen heller ikke imødekomme begæringen om, at det pålægges Kommissionen at fortsætte den administrative procedure efter EØF-Traktatens artikel 93, stk. 2, idet begæringen herom forudsætter, at beslutningen ikke gennemføres.

28 Herefter tages begæringen om foreløbige forholdsregler i det hele ikke til følge.

Af disse grunde

bestemmer

DOMSTOLENS PRÆSIDENT

1) Begæringen om foreløbige forholdsregler tages ikke til følge.

2) Afgørelsen om sagens omkostninger udsættes.

Således bestemt i Luxembourg den 8. maj 1991.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

O. Due
Præsident